

Täysistunto

Torstai 26.3.2020 klo 17.19—0.48

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain 11 luvun väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 27/2020 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.

Keskustelu

0.42 **Työministeri Tuula Haatainen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun valtioneuvosto totesi 16.3. yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa Suomen olevan poikkeusoloissa koronavirusilanteen vuoksi, niin tämän poikkeustilan johdosta myös yritysten toimintamahdollisuudet ovat heikentyneet ja lomautukset kasvussa, ja tämä tietenkään voi vaarantaa nyt työttömyysturvajärjestelmän toimeenpanon.

Työ- ja elinkeinotoimistojen työtilanne on ruuhkautumassa, kun työnhakijaksi ilmoittautuvat nyt sitten ilmoittautuvat TE-toimistoihin. Lomautetun toimeentulon kannalta on nyt tärkeää, että tämä lomautettu saa tältä lomautusajalta maksettavan työttömyysetuuden ilman aiheettomia viivytyksiä. Hallitus kantaa huolta lomautettujen toimeentulon turvaamisesta, kun nyt joka päivä tulee tietoja uusista lomautuksista. Hallitus on nyt esittämässä näin ollen väliaikaista muutosta lomautettujen työttömyysturvaan, jotta lomautetut saisivat työttömyysetuutensa nopeasti maksuun ja TE-toimistot selviäisivät käsittelyruuhkasta. Tämän lain on tarkoitus tulla voimaan jo 1.4., ja se olisi voimassa heinäkuun loppuun saakka. Muutos koskisi 16.3.2020 tai sen jälkeen lomautettuja työnhakijoita.

Tämän esityksen merkittävin muutos nyt on, että työnhakijaksi ilmoittautuvalla lomautetulla olisi oikeus työttömyysetuuteen muun muassa yritystoiminnan ja opintojen estämättä. Jos lomautetulla henkilöllä on yritystoiminnasta tuloa, Kansaneläkelaitos ja työttömyyskassa ottavat tuon tulon huomioon soviteltua työttömyysturvaa varten. Lomautetulta ei vaadittaisi kokoaikatyön hakemista. TE-toimisto ei selvittäisi etuuden saamisen edellytyksiä koskien muuta kuin työsuhteessa tehtävää työtä eikä työllistymistä yritystoiminnassa ja omassa työssä. Myöskään ei selvitetäisi opiskelun vaikutusta eikä alle 25-vuotiaan lomautetun nuoren koulutukseen hakemisen velvollisuutta. Työttömyysturvalain säännöksiä työstä kieltäytymisestä sekä työllistymissuunnitelmaan tai sitä korvaavaan suunnitelmaan ja palveluun liittyvistä laiminlyönneistä ei tutkittaisi. Jos henkilö kieltäytyisi lomautettavan tai muun työnantajan hänelle yksilöidysti tarjoamasta työstä, sovellettaisiin työnhakijan menettelyyn kuitenkin työttömyysturvalain säännöksiä työstä kieltäytymisestä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 36/2020 vp

Tämän koronatilanteen aikana on hyvin epätodennäköistä, että työ- ja elinkeinotoimistot tarjoavat lomautetuille työttömyysetuuden saamiseksi velvoittavaa palvelua tai tekevät työtarjoajia. Tämän vuoksi tarjotusta palvelusta tai työstä kieltäytymisen selvittämistarve olisi käytännössä merkityksetöntä, ja se vain viivyttäisi tämän etuuden saamista. Näin ollen esitetty muutos nopeuttaisi lomautetun henkilön työttömyysetuuden hakemista ja saamista ja vähentäisi näin ollen myös ruuhkaa TE-toimistoissa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Sitten mennään keskusteluun.

0.46 Sari Multala kok: Arvoisa puhemies! Kiitos ministeri Haataiselle esittelystä ja hallitukselle tästä hyvästä esityksestä, joka nyt helpottaa sitten työntekijöiden tilannetta, eli vastaavasti, kun lomauttaminen tehdään helpommaksi, myös työttömyysturvan saa nopeammin.

Sen sijaan vielä emme saaneet esitystä tänne yrittäjien työttömyysturvasta, ja kun ministeri on vielä paikalla, niin jos hänellä on vielä aikaa vastata, niin mielellään kuulisin, mikä sen aikataulu on, sillä monella yrittäjällä ensin tulot jäivät tulematta ja sen jälkeen on pyydetty minimoimaan niitä menoja ja nyt käytännössä moni joutuu sitten ikään kuin lomauttamaan itsensä siksi aikaa, kunnes on mahdollisuutta taas alkaa uudestaan harjoittamaan liiketoimintaa. Tälläkin esityksellä on jo kohtuullisen kova kiire.

Toinen asia, mistä olen huolissani, on se, että — kuten ministeri tuossa totesi — nyt työllisyystoimistojen resurssit ovat ikään kuin helisemässä tässä tilanteessa, jossa varmasti tulee paljon uusia käsiteltäviä asioita. Samanaikaisesti kuitenkin edelleen edistetään — tai ei varmasti juuri nyt tällä hetkellä, mutta ennen tätä kriisiä vielä edistettiin — työllisyyden kuntakokeilua, joka sinällään on todella kannatettava asia. Mutta herää kysymys nyt, kun tämä kriisi on päällä, onko tässä tarvetta lykätä sen kokeilun toimeenpanoa: onko mahdollista ikään kuin hoitaa nyt samanaikaisesti näitä kahta asiaa tässä eli ottaa kuntia mukaan siihen työllisyyden hoitoon vielä tiiviimmin vai onko niin, että kuntien pitäisi nyt tässä tilanteessa pystyä keskittymään vain siihen akuuttiin sairauden- ja kriisinhoitoon ja muihin, jotka kunnan tehtävinä ovat.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Haatainen, onko vastauksia?

0.48 Työministeri Tuula Haatainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näitä muita esityksiä valmistellaan kyllä parasta aikaa, ja niin pian kuin saadaan, näitä esityksiä on sitten tulossa. Tätä työtä tehdään yhteistyössä STM:n kanssa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.